

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการวิจัย การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในตำบลคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในตำบลคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ แบบมีส่วนร่วม

วิธีการสำรวจ

โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ศึกษาต่อความต้องการของประชาชนในชุมชน การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (IN-Depth Interview) จากแหล่งความรู้รายบุคคล การสังเกตวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการเพาะเลี้ยงและการแปรรูปพลาสติก แจกแบบสอบถาม การสังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยและพัฒนาจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติและข้อมูลการวิจัย/ข้อความรู้ใหม่เกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงและการแปรรูปพลาสติกข้อมูลงานวิจัย 14 เรื่องภายใต้โครงการ “วิจัยนวัตกรรมพัฒนาพื้นที่เพื่อเพิ่มมูลค่าของห่วงโซ่เศรษฐกิจพลาสติกบางบ่อตามยุทธศาสตร์ส่งเสริมสินค้าเกษตรปลอดภัยเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรปราการ” ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ภายในศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกฯ รวมถึงการจัดระบบการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ โดยการกำหนดโครงสร้างและผู้รับผิดชอบดูแล และสร้างการรับรู้ให้กับชุมชน 3 แห่ง ได้แก่ บ้าน วัด และโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยเป็นผู้ประกอบการ/ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงพลาสติกและการแปรรูปพลาสติก หรือเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยง

ผลการสำรวจ

ส่วนที่ 1 ผลสรุปจากการลงพื้นที่

ปัจจุบัน ชุมชนมีศูนย์การเรียนรู้ฯ มีห้องต่างๆ ดังนี้ ห้องโถงเพื่อจัดนิทรรศการ 1 ห้อง ขนาด 90 ตร.ม. โถงเอนกประสงค์ด้านหน้า ขนาด 108 ตร.ม. ห้องสำนักงาน (โถงด้านขวา) 1 ห้อง ขนาด 54 ตร.ม. ห้องประชุม (โถงเล็กส่วนกลาง) 1 ห้อง ขนาด 36 ตร.ม. โดยการสร้างอาคารมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้อการเพาะเลี้ยงพลาสติก สร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการ ยกกระดับมาตรฐานสถานประกอบการพลาสติกคุณภาพชีวิตและรายได้ของประชาชน ที่ดินและตัวอาคารเป็นของราชพัสดุ กรมธนารักษ์ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรปราการเป็นผู้รับนโยบายในการดำเนินการก่อสร้าง โดยอนุญาตให้ อบต.คลองด่าน บริหารจัดการใช้ประโยชน์เพื่อประชาชน ใช้ในภาระกิจเพื่อสังคมไม่เก็บค่าเช่าจ่าย หากมีการใช้ประโยชน์เกิดรายได้ให้จ่ายค่าเช่าต้องมาทำสัญญากับกรมธนารักษ์ จากนั้น อบต.คลองด่าน ขออนุญาตบริหารจัดการร่วมกับ บริษัทประชารัฐรักสามัคคีสมุทรปราการ(วิสาหกิจเพื่อชุมชน) จำกัด โดยมีการเก็บค่าเช่าจากผู้ประกอบการ

การบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้ฯ ติดขัดในเรื่องข้อกฎหมาย พรบ.การปกครองท้องถิ่น เรื่อง การใช้ประโยชน์เกิดรายได้ อบต.คลองด่าน จึงยังไม่สามารถดำเนินการได้ตามแนวคิดการบริหารที่วางไว้ คือ “การบริหารตนเอง หรือ Social Enterprise” ซึ่งจดทะเบียนและมีกฎหมายครอบคลุม เปิดให้ประชาชนเข้าไปบริหารงานเอง โดยมีแผนบริหารจัดการในอนาคตจะเป็น “Center by One by Case” มีพื้นที่ส่วนกลางมีส่วนสาธารณะเป็นส่วนพักผ่อนหย่อนใจ ลานวัฒนธรรม ลานการแสดง ลานกีฬา เป็นต้น ซึ่งแนวคิดนี้ตรงกับคณะวิจัย ที่ได้เสนอเรื่องเพื่อพิจารณาไว้ในวาระการประชุม เรื่อง แนวคิดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติก โดยนำเสนอประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาเป็นศูนย์การเรียนรู้สู่มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ตามแนวทางของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย โดยที่ประชุมสรุปว่า “เป็นสิ่งที่ดีมากหากเราสามารถพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ฯ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด อันได้แก่ ห้องสมุด ห้องอินเทอร์เน็ต ห้องวิชาการ ห้องเรียนรู้กลุ่มอาชีพ ห้องแสดงภูมิปัญญา ลายกิจกรรม และร้านค้าชุมชน” รวมถึง “ตอนนี้เรามีห้องนิทรรศการ ร้านค้าชุมชน ลานกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว”

ศูนย์เรียนรู้ฯ มีห้องจัดแสดงนิทรรศการเนื้อหาเกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงและแปรรูปพลาสติก ที่ได้ข้อมูลมาจากจากประธานสหกรณ์เคหสถานพลาสติกบางบ่อจำกัด (ปราชญ์ภูมิปัญญา) รวมถึงทีมวิจัยจากศูนย์วัฒนธรรม มก. เป็นผู้ให้ข้อมูล แนะนำแนวทางและปรับแก้ไขรูปแบบการจัดการเรียนรู้ภายในนิทรรศการถาวร ศูนย์การเรียนรู้ฯ รวมถึง ควรมีพื้นที่ส่วนหนึ่งจัดแสดงงานวิจัยทั้ง 15 เรื่องของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพลาสติก

ผู้วิจัย พบว่า กลุ่มผู้ประกอบการฯ มีการเข้าใจว่า ศูนย์การเรียนรู้ฯ เป็นสถานที่จำหน่ายพลาสติกแปรรูป ในขณะที่ขอบต. คลองด่านผู้บริหารจัดการศูนย์เรียนรู้ฯ ต้องหารายได้เพื่อบริหารตนเองให้ได้เพื่อนำรายได้มาพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ฯ ชุมชนอย่างเต็มรูปแบบ ดังนั้น การสร้างการรับรู้ใหม่ ด้วยการนำหลักสูตร 8 หัวข้อสาระที่ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ขึ้นมา เพื่อให้เกิดความเข้าใจใหม่ที่ตรงกันระหว่างกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์และกลุ่มผู้บริหารจัดการจากศูนย์การเรียนรู้ฯ แห่งนี้

ส่วนที่ 2 ผลสรุปจากแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 74 และเพศชายจำนวน 8 คน ร้อยละ 26 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 74 รองลงมา คือ ปริญญาตรี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16 และส่วนใหญ่อยู่ภาคประชาชน จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 80 และน้อยที่สุด ภาครัฐบาลและภาคเอกชน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10

ความคิดเห็นการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในตำบลคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ ทั้ง 6 ด้าน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ด้านบุคลากร ลำดับที่ 1 เจ้าหน้าที่ควรเป็นบุคคลในท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย 4.88 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุดลำดับที่ 2 เจ้าหน้าที่ควรมีความรู้เกี่ยวกับประวัติท้องถิ่นเป็นอย่างดี ค่าเฉลี่ย 4.82 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุดลำดับที่ 3 บุคลากรในศูนย์การเรียนรู้ประกอบด้วยผู้บริหารศูนย์ และเจ้าหน้าที่ศูนย์ ค่าเฉลี่ย 4.32 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ด้านงบประมาณ ลำดับที่ 1 ควรได้รับงบประมาณจากทั้งจากภาครัฐและชุมชนในสัดส่วนที่เหมาะสม ค่าเฉลี่ย 4.76 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ลำดับที่ 2 งบประมาณควรใช้ด้านเงินเดือนค่าจ้าง/ค่าตอบแทนวิทยากร ค่าเฉลี่ย 4.66 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ลำดับที่ 3 งบประมาณควรใช้ในการจัดหาสื่อและอุปกรณ์ ค่าเฉลี่ย 4.34 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ด้านอาคารสถานที่ ลำดับที่ 1 ควรมีห้องเรียนรู้กลุ่มอาชีพ ค่าเฉลี่ย 4.98 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ลำดับที่ 2 ควรมีห้องสมุดประชาชน ค่าเฉลี่ย 4.65 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ลำดับที่ 3 ควรมีห้องพิพิธภัณฑ์/นิทรรศการ ค่าเฉลี่ย 4.35 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ด้านการบริหารจัดการและการส่งเสริมการเรียนรู้ ลำดับที่ 1 คณะกรรมการศูนย์ฯ ควรมาจากตัวแทนท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย 4.86 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ลำดับที่ 2 ควรเปิดสอนหลักสูตรที่เหมาะสมกับท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย 4.64 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ลำดับที่ 3 ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมาใช้บริการศูนย์ฯ ค่าเฉลี่ย 4.63 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ด้านกระบวนการเรียนรู้ ลำดับที่ 1 ศึกษาดูงาน ค่าเฉลี่ย 4.91 มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ลำดับที่ 2 ฝึกปฏิบัติ ค่าเฉลี่ย 4.82 มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ลำดับที่ 3 ทดลอง ค่าเฉลี่ย 4.61 มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ด้านสื่อการเรียนรู้ ลำดับที่ 1 คลิปวิดีโอ ค่าเฉลี่ย 4.70 มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ลำดับที่ 2 สื่อออนไลน์ (Social Media) ค่าเฉลี่ย 4.61 มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ลำดับที่ 3 หนังสือ/ตำรา/แผ่นพับ/โบว์ชัวร์ ค่าเฉลี่ย 4.60 มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ส่วนที่ 3 ผลสรุปตามวัตถุประสงค์

จากวัตถุประสงค์งานวิจัย ที่ว่า เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับศูนย์การเรียนรู้ และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในตำบลคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ แบบมีส่วนร่วม นั้น ข้อสรุปผลงานวิจัย “การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติก ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในตำบลคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ แบบมีส่วนร่วม” สามารถตอบวัตถุประสงค์จากงานวิจัยชิ้นนี้ได้ดังต่อไปนี้

ผลสรุปจากการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ที่มาจากความต้องการผู้เพาะเลี้ยง ผู้ประกอบการแปรรูป และบริหารศูนย์การเรียนรู้ พบว่า

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ควรเน้นปฏิบัติมากกว่าบรรยาย ได้แก่ การสาธิต วิทยากรพาเดินชม การทดลองทำ เป็นต้น
2. สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ หนังสือ โบว์ชัวร์ โทศัพท์มือถือ ตู้จัดแสดง เป็นต้น
3. องค์ความรู้ ได้แก่ การเพาะเลี้ยง วิธีเลี้ยง กรรมวิธีในการแปรรูป เป็นต้น
4. สิ่งที่เขาอยากรู้ ได้แก่ กระบวนการเพาะเลี้ยงพลาสติก สายพันธุ์ วิธีทำ วิธีใส่ เปลือกปลาเค็มส่งนอก แปรรูป เครื่องมือ เป็นต้น

ผลสรุปจากแบบสอบถาม พบว่า ในด้านกระบวนการเรียนรู้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการศึกษาดูงาน การฝึกปฏิบัติ การทดลอง เป็นสิ่งที่ทำให้การเรียนรู้ไม่น่าเบื่อ ส่วนในด้านของสื่อการเรียนรู้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเป็นสื่อออนไลน์ หนังสือ โบว์ชัวร์ เป็นสิ่งที่มีประโยชน์ในการเรียนรู้

จากข้อค้นพบที่ได้ข้างต้นรวมกับการสังเคราะห์ผลสรุปของโครงการวิจัยทั้ง 14 เรื่อง นำไปสู่การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ทั้ง 8 หัวข้อสาระ ดังต่อไปนี้

หัวข้อที่ 1 การสร้างอัตลักษณ์การเพาะเลี้ยงพลาสติกบางบ่อแบบครบวงจร

หัวข้อที่ 2 การใช้งานและเข้าร่วมกลุ่มสื่อออนไลน์ (Website/Facebook/Line) เพื่อส่งเสริมการตลาดและสนับสนุนการเพาะเลี้ยงและแปรรูปพลาสติกบางบ่อ

หัวข้อที่ 3 การผลิตตู้อบแห้งพลาสติกต้นทุนน้อย

หัวข้อที่ 4 การผลิตภัณฑ์(ฉีด/พ่น)ไล่แมลงวันจากกาบใบตะไคร้ (สมุนไพรไทย)

หัวข้อที่ 5 การออกแบบบรรจุภัณฑ์และตราสัญลักษณ์เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์พลาสติกแปรรูป

หัวข้อที่ 6 การเขียนแผนธุรกิจเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์พลาสติกแปรรูป

หัวข้อที่ 7 การดูแลสุขภาพและการป้องกันพฤติกรรมภาวะเสี่ยงจากการเพาะเลี้ยงและแปรรูปพลาสติก

หัวข้อที่ 8 การแปรรูปพลาสติกแดดเดียวตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพอาหารของหน่วยงานรับรอง

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มุ่งสู่มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)

จากผลสรุปงานวิจัยที่พัฒนารูปแบบแบบการจัดการเรียนรู้ทั้ง 8 หัวข้อสาระนั้น หลายหัวข้อเป็นเรื่องที่กลุ่มผู้เพาะเลี้ยงและผู้ประกอบการ “ไม่รู้” แต่ “อยากรู้” และก็มีบางหัวข้อที่ “รู้” แต่ “อยากรู้เพิ่ม” ดังนั้นทั้ง 8 หัวข้อสาระการเรียนรู้ จะเป็นประโยชน์แก่ ผู้เพาะเลี้ยงและผู้ประกอบการแปรรูปพลาสติกเป็นอย่างมาก

จากการสอบถาม/สัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมาย พบว่า หัวข้อสาระที่กลุ่มเป้าหมายมีความต้องการสูงที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่

อันดับที่ 1 การสร้างอัตลักษณ์การเพาะเลี้ยงพลาสติกบางบ่อแบบครบวงจร

อันดับที่ 2 การเขียนแผนธุรกิจเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์พลาสติกแปรรูป

อันดับที่ 3 การแปรรูปพลาสติกแดดเดียวตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพอาหารของหน่วยงาน

รับรองมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มุ่งสู่มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)

สำหรับแผนการบริหารบุคลากรและโครงสร้างองค์กรภายในศูนย์การเรียนรู้ฯ ที่ควรจะเป็นนั้น ควรมี 3 ระดับชั้นในการบริหารองค์กร เริ่มตั้งแต่ ผู้บริหาร หัวหน้า และฝ่ายปฏิบัติการ แต่อย่างไรก็ตามทางผู้วิจัย เห็นควรว่า อย่างน้อย ควรมีผู้บริหาร(มีแล้ว) กับฝ่ายปฏิบัติการ คือ นักจัดกิจกรรม(ยังไม่มี) เพิ่มอีกหนึ่ง ตำแหน่ง เพื่อเป็นผู้ที่ดำเนินการจัดโครงการต่างๆ ให้เกิดขึ้นภายในศูนย์การเรียนรู้ฯ

แนวทางการบริหารการจัดการพื้นที่ภายในศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาค กลางตอนกลาง สำหรับสถานที่ในการจัดโครงการ/กิจกรรมต่างๆ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทั้ง 8 หัวข้อนั้น พบว่า ห้องโถงขนาด 90 ตรม. ปัจจุบันได้จัดทำเป็นห้องนิทรรศการถาวร โดยใช้พื้นที่บริเวณผนังห้องทั้ง 4 ด้านเป็นส่วนจัดแสดงเนื้อหา นิทรรศการ ยังคงพื้นที่ว่างตรงกลางไว้ ผู้ศึกษาเห็นว่า พื้นที่ว่างบริเวณนี้ สามารถ จัดโครงการหรือกิจกรรมที่ได้พัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้จำนวน 8 หัวข้อได้ ในส่วนของห้องโถงขนาด 54 ตรม. ปัจจุบันยังคงเป็นพื้นที่ว่าง โดยแนวคิดในการก่อสร้างจะใช้เป็นห้องสำนักงาน แต่ปัจจุบันยังไม่ สามารถระบุการใช้งานภายในห้องได้อย่างชัดเจน ยังคงเป็นการใช้ประโยชน์ตามวาระเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งผู้วิจัย เห็นว่า ในกรณีที่มีการจัดโครงการหรือกิจกรรมพร้อมกันกับห้องนิทรรศการ สามารถที่จะใช้ห้องว่างนี้จัด โครงการหรือกิจกรรมที่ได้พัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้จำนวน 8 หัวข้อได้

แนวทางการดำเนินการหลังจากที่ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ทั้ง 8 หัวข้อ มีดังนี้

แนวทางที่ 1 จัดสร้างรูปแบบการเรียนรู้ทั้ง 8 หัวข้อให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่านเพื่อดำเนิน โครงการ โดยมีมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เป็นผู้จัดทำวิทยากรและสื่อการเรียนรู้

แนวทางที่ 2 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติเป็นผู้ดำเนินโครงการ โดยขอใช้พื้นที่ภายในศูนย์ การเรียนรู้ฯ

โดยงบประมาณในการดำเนินโครงการมาจากหน่วยงานสนับสนุนต่างๆ อาทิ

- องค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่าน
- มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
- บริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคีสมุทรปราการ จำกัด
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

สำหรับการสร้างการรับรู้เพื่อเข้าถึงชุมชนจาก 3 แหล่ง ได้แก่ บ้าน วัดและโรงเรียน สามารถทำได้ หลากหลายวิธี อาทิ

1. จัดประชุมเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน
2. จัดกิจกรรมเปิดบูธ ณ ตลาดน้ำพระองค์เจ้าไชยานุชิต วันสุคันธาวาส
3. จัดแสดงละครเกี่ยวกับพลาสติกที่โรงเรียนเพื่อให้นักเรียนได้ชมและไปบอกต่อกับผู้ปกครอง
4. แจกโบว์ชัวร์ประชาสัมพันธ์โครงการในงานประจำปีของวัดในท้องถิ่น อาทิ วัดหงษ์ทอง
5. ผูกข้าวประชาสัมพันธ์ผ่านพิธีกรประจำปีประเพณีรับบัวซึ่งเป็นงานประจำปีของจังหวัด
6. จัดส่งเป็นแผ่นซีดีเกี่ยวกับผลงานวิจัย อาทิ การเพาะเลี้ยงพลาสติกตามอัตลักษณ์ของจังหวัด สมุทรปราการ เพื่อประกอบการเรียนการสอนของโรงเรียน ในรายวิชา ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
7. นำหนังสือไปวางไว้ในห้องสมุดประจำตำบลและที่วัด
8. ผูกข้าวผู้ใหญ่บ้านประชาสัมพันธ์ผ่านหอกระจายข่าว ผ่านเสียงตามสาย
9. ประชาสัมพันธ์ผ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น “ฟ้าวันใหม่” ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ
10. ประชาสัมพันธ์ทางไลน์กลุ่ม และเฟสบุ๊กกลุ่ม ของกลุ่มพลาสติกภาคกลางตอนกลาง
11. รถเร่ประชาสัมพันธ์ไปตามถนนคลองด่านที่มีผู้ประกอบการขายพลาสติกอยู่